

Forfatter: Nansen, Betty

Titel: BREV TIL: Michaëlis, Karin FRA: Nansen, Betty (19uu-08-14)

Citation: Nansen, Betty: "BREV TIL: Michaëlis, Karin FRA: Nansen, Betty (19uu-08-14)", i *Kvindehjerter*, GYLDENDALSKE BOGHANDEL NORDISK FORLAG, s. 190. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002137185-000-shoot-L0021371850000023.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Kvindehjerter

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Nansen, Betty, *Kvindehjærter*,

14. August.

Betzy — jeg har gjort Skandale.

Det er ikke nogen helt ubehagelig Fornemmelse — slet ikke saa slemt, som man tror — selvom jeg nok ser Tingene i et lidt mere nøgternt Lys nu til Morgen. Helt overskue Situationen formaar jeg ikke. Men jeg er sandelig ikke blind for, at denne Aftens fantastiske Forløb kan faa vidtrækkende Konsekvenser.

Med Birger har jeg slet ikke talt. Han blev telegraferet hjem igaar og kom først til Byen ved Titiden imorges — han maa have faaet mit Brev nu — — jeg skriver til Dem, Betzy, ja tilgiv, jeg skriver for at faa Minutterne til at gaa.

Kan det tænkes, er det muligt, at han siger nej til at modtage Pengene?

Ak kære Veninde, jeg lider ilde, jeg er helt syg af Angst og Spænding.

s. 191 Er det ikke underligt Betzy — vi troede, Livet var forbi, vi mægtede end ikke at holde sammen paa Stumperne — og med én Gang bruser det omkring os, stærkere, voldsommere og tusindfold rigere end før.

Naa — men det var jo min Skandale.

Huset var altsaa udsolgt. Nyqvist betroede mig, at flere »Grever og Baroner« havde maattet lade sig nøje med Galleripladser. Nyqvist var rystet — og havde gærne fjærnet det kontante Bourgeoisie fra Parkettet til Fordel for den betrængte Adel. Der var overhovedet alt, hvad der har Navn i Residensen — paa den ene eller anden Maade. Ogsaa Kongen var taget ind.

Gud, hvor jeg var bange — vanvittig bange — pibende hundeanst, jeg løj, om jeg sagde andet. Jeg var saa angst, at mine Hænder rystede, jeg følte mit Hjærte som en haard Klump i min Hals. Ikke for Menneskene dernede — til dem kunde jeg vel altid være god nok — men for mig selv — forstaar De?

Ja, det er jo ikke til at forklare. Det er tyve Ting imellem hinanden. Forfængelighed og Behagesyge, s. 192 Trang til at brillere, at komme over de andre. Det er ikke Angst for at gøre Fejl og gribe forkert. Det gaar jo, som det skal, paa en vis Maade af sig selv, men det kan være rigtigt altsammen, hver Node, hvert Greb, hvert Tempo — og dog være ved Siden af.

Kvindehjærter.

13

Det er ikke Inspirationen, det er ikke Øjeblikkets Stemning, der bestemmer Indsatsen, det er ikke det, man frygter, skal udeblive. Jeg tror, det er den kunstneriske Samvittighed, der rejser sig som et mangelhovedet Uhyre og spørger: Tør du? Kan du forsvare det? Har du intet forsømt? Véd du, at du har givet dit Yderste? Har du intet ladet ligge? Har du ikke skyet nogen Anstrængelse, har du ikke veget en Tomme af din Vej, naar du ikke kunde komme videre men sank sammen i uformuende Afmagt?

Og kunde man endda sværge den dyreste Ed — det er dog ikke nok. Det, der fødtes under tusinde Pinsler — det skal genfremstilles, genleves. I Dag, i Morgen, om et Aar, skal man holde det i sin Haand blot ved et kaldende Strøg over Buen.

s. 193 Jeg tror Lampefeber er Angst for, at Viljen ikke skal slaa til, det er under alle Omstændigheder en grufuld Tilstand.

Jeg indrømmer, jeg havde ventet Bifald, da jeg kom ind, men jeg blev slet ikke skuffet, da det udeblev, tværtimod saa dejlig rolig.

Først da Thorgren nærmede sig den fjortende Takt. blev der tomt i min Hjerne. Jeg faldt dog ind, som jeg skulde. Andanten gik, men man havde mærket Angsten — ihvertfald troede jeg, det var Forklaringen paa den Dødsstilhed, der fulgte efter. Der var nemlig ikke en Haand, der rørte sig. Resten gik godt. Jeg spillede betydelig bedre end paa Prøven igaar.

Da jeg var færdig, applauderede Kongen og et Par Mennesker i Etagerne. Det lød saa uhyggelig tomt i det store Rum — jeg gjorde en Bøjning for Kongelogen og gik ud.

I Kulissen kom jeg til at le af Thorgren. Han var maalløs.

Frøken Emroth, der skulde synge, var saa nervøs, at hun ikke kunde holde sig rolig. »Hvad er det dog med de Mennesker? « blev hun ved at s. 194 gentage. »Hvorfor klapper de ikke?« Jeg maatte næsten bruge Vold for at faa hende ind.

13*

Som en Orkan bruste Bifaldet hende imøde.

Thorgren og jeg så paa hinanden. Olga Emroth er en flink Sangerinde, men hun plejer ikke at henrykke til Ovationer. Og endda før hun havde sunget — det havde Karakter af en Demonstration.

Men hvorfor?

Atter og atter maatte hun ind paa Scenen, jeg tror, hun sang fem eller seks Gange da capo.

Saa var det igen min Tur. Thorgren var nervøs. Selv var jeg ganske rolig nu. A moll Concerten er noget af det, jeg gør bedst.

Det var Demonstration.

Ikke en Haand rørte sig, hverken da jeg kom ind, eller da jeg havde spillet. Jeg kastede uvilkaarlig et Blik op til Kongelogen — den var tom.

Da jeg kom ud, styrtede Frøken Emroth hen imod mig — jeg blev helt rørt over det lille Menneske. Taarerne piskede hende ned ad Kinderne: »Kære Grevinde«, sagde hun og græd og s. 195lo og kyssede mine Hænder, »De spiller som en Gud! Kan man begribe de Mennesker?«

Thorgren var askegraa i Ansigtet.

»Men hvad er dog dette?« spurgte jeg og blev helt uhyggelig til Mode.

Jeg fik intet Svar. Men pludselig så jeg paa dem alle, at de vidste Besked.

Fantaserede jeg, eller var der én, der nævnede Gripenbergs Navn?

Vidste de dernede, for hvem jeg spillede?

Betsy — forklar mig, hvorfor den Tanke skyllede Blodet mod mit Hjærte som en Jubel?

De vidste det. De vidste, jeg spillede for min Elsker.

De vilde stene mig med deres Tavshed.

Frøken Emroth var inde. Bifaldet sydede og bragede i Salen.

»Thorgren«, sagde jeg, »vi forandrer Programmet! Vil De meddele det, naar De kommer ind. Jeg spiller kun Ekstranumret.

Ekstranumret var Palinis »danse de diable«.

Har jeg fortalt Dem om Manuskriptet, der har underlagt Tekst, og hvor alle Noderne ligner smaa s. 196dansende Djævle? Det er Vorherre, der er blevet gammel, forstaar De, og bekymret. Han kan ikke holde Styr paa Djævlen mere. Som en Rasende huserer Fanden med Menneskene. Jager og pisker dem, svinger dem i den vildeste Kehraus. Vorherre sender Englene til Jorden med en hel Pose fuld af Forbandelser. Men vildere og vildere svinger Djævlen sine arme Høns, indtil han tilsidst bryder ind i Himlen og danser for Gudfader selv. —

Thorgrens Stemme rystede, da han meddelte Programforandringen. Han snublede over Ordene. Saa satte han sig til Klaveret.

Jeg gav mig god Tid. Kvinten var gaaet lidt ned — jeg fik Tonen et Par Gange.

Jeg så ud i Salen.

Det lignede og blinkede fra Tusinde Øjne og Kikkerter — men jeg følte alle disse Mennesker som ét levende Væsen — Dragen, jeg skulde bekæmpe.

Og besejre.

For jeg vilde sejre.

Jeg vilde være den stærkeste.

s. 197Der var stille som i en Grav. Jeg næsten nød Øjeblikkets Spænding.

Nansen, Betty, *Kvindehjærter*,

Saa fik jeg en Idé — vanvittig som alt det andet.

Jeg tog mine Smykker af.

Langsomt løsnede jeg dem Stykke for Stykke. Til sidst Diademmet — Nathalia Petrownas Brudesmykke.

Det bølgede og brusede i Salen af knitrende Silke og hviskende Munde.

Jeg nikkede til Thorgren.

Og idet jeg løftede Buen, mindedes jeg Bussières Ord: — Ma fille, tu auras le monde dans tes mains.

Jeg lukkede Øjnene — og jeg spillede.

Som jeg aldrig har spillet før. Fordi jeg spillede for ham.

Jeg havde sejret.

Som Hyl og Brøl trængte da capo Raabene op imod mig.

Jeg saá udover disse Mennesker, og jeg væmmedes ved deres Bifald.

s. 198 Thorgren spurgte mig gennem Larmen, om han skulde slaa an for at faa Ro. Jeg rystede smilende paa Hovedet.

Troede han virkelig, jeg vilde føje Dyret — — —

Larmene og Brølene steg. De klappede og stampe i Takt dernede, alle de fine Herrer og Damer.

Og da var det, det skete.

Spørg mig ikke, hvordan det gik til. Jeg véd i dette Øjeblik ikke, naar Tanken kom i min Hjerne, véd blot, at idet jeg lagde Buen til, lød Melodien i mit Øre —

Jeg spillede: —

»Ach du lieber Augustin« — — — — —

— — —

— — —

— — —

— — —

Han vil ikke modtage Pengene.

Nu kom Budet tilbage med mit Brev, der var intet Svar. Saa var det altsammen forgæves.

M. L.